

Hur kan vi ta bort osynliga trösklar
för vården av grupper med en annan
etnisk bakgrund?

Svenskt Forum för
Vårdkvalitet Workshop –
22 oktober 2010

RÄTT SVAR ÄR..??

TIDIGA INSATSER

- Psykiska besvär och sjukdom
 - stress, koncentrationsproblem, depression, PTSD
 - *“Reflection without sharing is destructive...”*

Prof. Mollica Director Harvard Program in Refugee Trauma

TIDIGA INSATSER

- Kroppslig hälsa
 - Individuellt hälsotillstånd
 - Sjukdomar i ursprungslandet,
“epidemiologisk risk”

TIDIGA INSATSER

- Samhällsorientering och hälsoutbildning
- Språk och yrkespraktik.....

”Vi och dom” → ”oss alla”

Likvärdig vård baserad på
Individens Behov och Resurser

Malmö – 10 stadsdelar

% utländsk bakgrund

Västra
Innerstaden
16 %

Södra
Innerstaden
44 %

Fosie
61 %

Rosengård
87 %

VARIATION
och
att möta variation inom
hälso- och sjukvård

Likvärdig vård

Det kan uppfattas som diskriminerande att erbjuda särskild vård och omsorg anpassad efter etnicitet.....

Gaunt D. (2002) "Äldre Invandrare"
Etniska relationer I vård och omsorg, Studentlitteratur.

Likvärdig vård – därför krav

1. Att komma i tid
2. Att respektera vårdgivarens kön, position och etniska bakgrund
3. Att medicinska åtgärder kan utföras av andra än läkare (vaccination)
4. Att inte prioritera bort icke läkarbesök
5. Att acceptera professionell tolk

Likvärdig vård

Det går inte att förutsätta att en individ pga sin etniska tillhörighet eller sociala position beter sig eller uppfattar ohälsa på ett särskilt sätt.....

Malmsten J. (FoU rapport 2010:2 Stadskontoret, Maslmo stad) "Migrationens utmaningar inom, hälsa, omsorg och vård".

Likvärdig vård

MEN - den kulturella förståelsen av hur ohälsa uppfattas inom en etnisk grupp kan göra ett visst beteende begripligt.

Maratonloppet.....

- KRIGET → PLANERING →
- FLYKTEN → MYNDIGHETERNA →
- SPRÅKET → ARBETE →
- BOSTAD → FÅ HIT FAMILJEN

Etnicitet, Etniska markörer och Kultur

Etnicitet

- ”Att ha en idé om vem man är”
- Karaktäristik av oss själva och andra
- Kulturella skillnader och andra karaktäristika lyfts fram som etniska markörer
- Etniska markörer kan användas för gränsdragning mellan ”Vi och dom”....

Etniska markörer

- En föreställning om ett gemensamt ursprung
- Språk
- Religion
- Kultur
- Utseende mässiga karaktäristika /fenotyp/
- Territorium

KULTUR

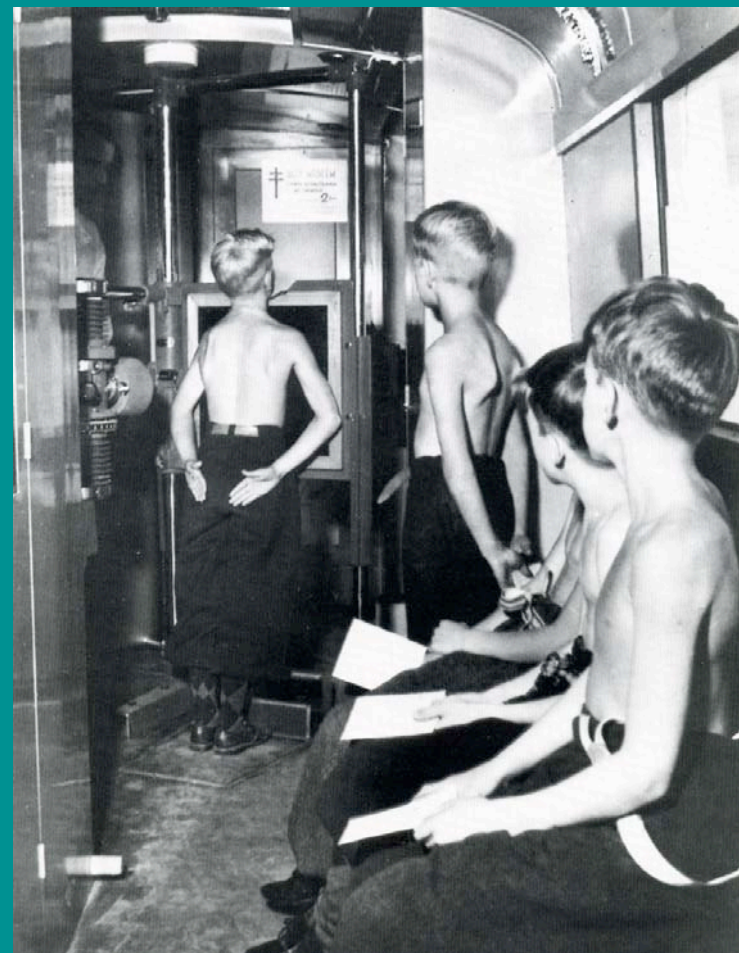
- Skapar ordning och gör världen begriplig
- Ger en gemensam värdegrund

Regler	Tolkning av verkligheten	Mönster för uppträdande
--------	--------------------------	-------------------------

Kultur

- Kultur avspeglar sedvänjor sedan generationer tillbaka
- Kultur är inte alltid ett medvetet uttryck
- Kultur kan vara drivkraften bakom uppfattningar och uppträdande
- En person kan samtidigt tillhöra flera ”subkulturer”

Hälsa- och sjukvård i Sverige

”Osynliga trösklar” – synen på ohälsa

- Ohälsa är en fråga om obalans

”Osynliga trösklar” – synen på ohälsa

VARMT	LJUST	DAG
KALLT	MÖRKT	NATT

Tuberkulos

- VARMT – Feber
Hemoptys
- KALLT- Slem

大
黃
蟾
虫
丸

Promoting blood circulation to remove blood stasis, stimulating the menstrual flow during amenorrhea to relieve flatulence.

For treatment of blood stasis inside the body, mass in the abdomen, squamous and dry skin, livid rings round the eye, thinness and weakness due to hectic fever and amenorrhea.

Administration and Dosage:

For take orally one or two times daily, each time taking 3 grams (1 level cups).

Caution:

must not be administered to pregnant women. When allergic syndrome of skin occurs, the patient must stop using the drug.

Storage:

”Osynliga trösklar” – hur beskrivs sjukdom

- Tuberkulos

- *Urug* – allvarlig påverkan
- *Feero* – inflammation av lungor och revben
- *Qaaxo* – sjukdom i inre organ
- *Gasar* – utan för lungan , kyfos
- *Tows* – sjukdom som varar länge
- *Garbodheer* – svår sjukdom
- *Tiibii* – tuberkulos diagnos av läkare
- - *Asli Kulane* IHCAR, KI

”Osynliga trösklar” – hur behandlas ohälsa?

- Mediciner
- Egenvård och självläkning
- Traditionell medicin
- Helande

”Osynliga trösklar” – vad beror ohälsa på?

- Infektion
- Ärftlig
- Straff
- Ande påverkan
- Överansträngning
- Undernäring
- Skador på bröstkorgen
- Parasiter

”Osynliga trösklar”

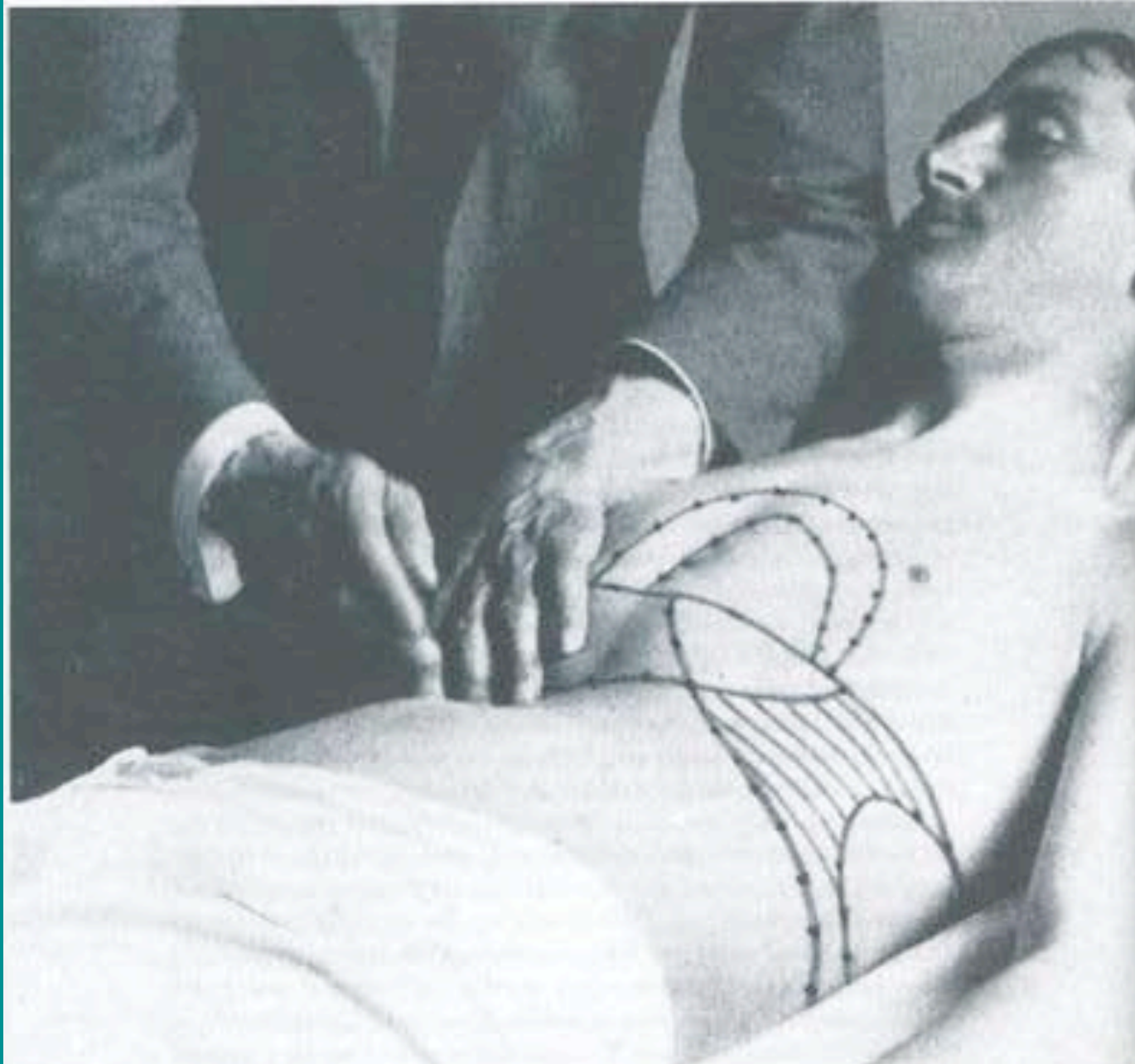

”Osynliga trösklar” – stigma

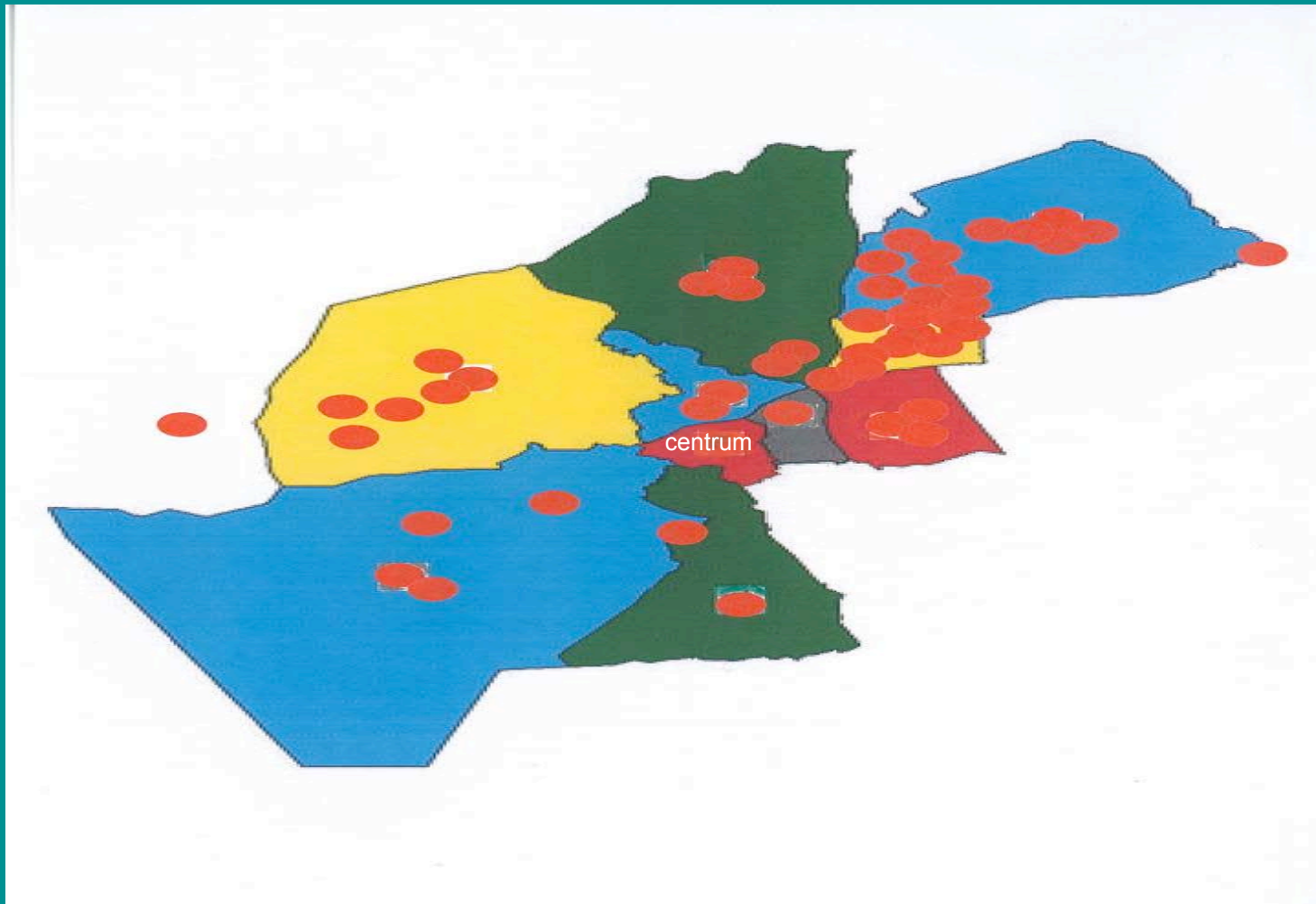
- STIGMA

- INRE STIGMA

- YTTRE STIGMA

“Osynliga trösklar” – våra strukturer och ovilja till förändring

“Osynliga trösklar” – kvinna och hälsa

“Osynliga trösklar” – och hur var det innan man kom till Sverige?

”Ring maken om hustruns hälsotillstånd”

Gruppkultur

Individuell kultur

”Ring maken om hustruns hälsotillstånd”

Kvinnan är makens egendom

Praktisk fråga pga. språksvårighet

“Osynliga trösklar” – röster från Angeredes närsjukhus

- Att inte nå fram till patienten då denne är under psykisk press eller har avgörande prioriteringar för sin framtid och familj
- Att vi förutsätter att man kan finna fram i vårt system och själv skaffa sig kunskap

*Mary Farrell Sjuksköterska,
Medicinmottagningen*

“Osynliga trösklar” – röster från Angeredes närsjukhus

- Att inte som vårdgivare ge sig möjligheten att se INDIVIDEN med dennes alla MÖJLIGHETER men också med det TRAUMA/”Bagage” som kan finnas

Nasra Ahmed,
Husmor

“Osynliga trösklar”

- Bekräftelse och förståelse!
 - Är Du verkligen intresserad av mig?
 - Är Du “tjänsteman”?

“Osynliga trösklar” – röster från Angeredes närsjukhus

- Att göra de “*osynliga trösklarna*” synliga inom vården och sprida kunskapen.
- Att samla medicinsk kompetens till mångkulturella områden och skapa en profilerad verksamhet med “status” och utvecklingspotential.

*Marian Wysocki, Läkare
Ingela Abrahamsson, Sjuksköterska
Medicinmottagningen*

SAMMANFATTNING